

ז'אן לואי טריניטיאן: בשוֹבבות ובעליצות

תענוג של קולנוע

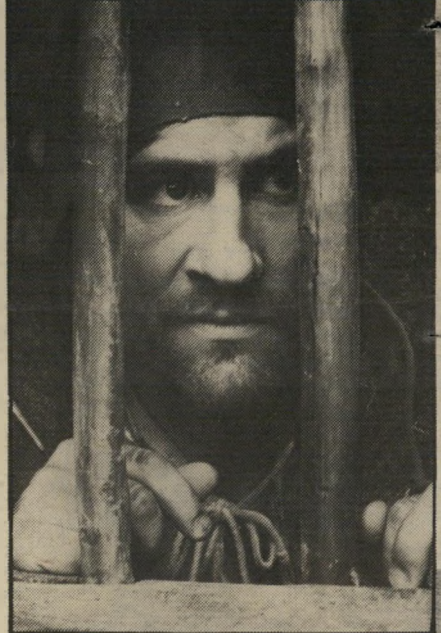
לפתע ביום ראשון (צפון תל-אביב צרפת) לחובבי הקולנוע זו חגיגה. מחוזה לסרטים הקלאסיים של הוליווד משנות ה-40 עשוי באהבה. בהערצה ובהבנה עמוקה. שחקנית ראשית שהיא מבריקה. אינטליגנטית, חיונית. מלאת חיים. תענוג להביט בה. ובימאי שהקולנוע אינו רק מיקצועו אלא כל חייו. והוא גם מאוהב בשחקנית הראשית ועושה הכל כדי להבליט את כל מעלותיה.

אכן. בשביל מי שאוהב סרטים. סרט זה של פרנסואה טריפו הוא חובה. מצולם בשחור-לבן. כמו הסרטים האפלים שהוא מעדיף. הוא מספר על פקידה המחליטה להציל את מעבידה - שבו היא מאוהבת - כמעט בניגוד לרצונו. הוא נחמד בסידרת רציחות והיא נועלת אותו במישרו. ויוצאת לחפש את הראיות שיסירו ממנו את החשד ויחשפו את זהותו של הרוצח האמיתי. פאני ארדן היא אמנם חוויה בתפקיד הראשי. ומאפילה על כל השחקנים האחרים בסרט. למרות שז'אן-לואי טריניטיאן. בדמות הבוס. עושה מלאכה לא רעה כלל.

למרות עלילת המתח, מתייחס טריפו לסיפור בקלילות. בשוֹבבות וכמעט בעליצות. והתוצאה היא קומדיית מתח, שבה הדגש הוא על קומדיה. אכן, מי הוא האשם. זו אחת מן הבעיות שאינה צריכה להעסיק את הצופה. ולו רק משום שתהליך השיפוט מהנה כל-כך. עד שחבל לקטוע אותו באמצע.

למי שלא יבחין בקידות העמוקות של טריפו לכל קודמיו בקולנוע. ולכל הציטוטים הרבות מסרטים אחרים ומסרטי שלו. עשוי הסרט להיראות מרתק פחות. מלבד הגיבורה. רוב הדמויות קרובות לקאריןטורה. והעירפול המכוון של מקום התרחשות העלילה (דרום צרפת הוא ההגדרה המדוייקת ביותר שמספק הסרט) עלול להרגיז.

כפר אמיתי. דניאל וויינה הצליח להתגבר על מיכשולי האוטנטיות בכישרון ראוי לשבח. למרות שהניסיון שלו בשטח הסרט העלילתי קצר למדי. את עיקר ניסיונו רכש כשסייע לקלוד ללוש בכמה מן הסרטים שביים. וסידרה תעודית מרתקת על חיי הכפריים בצרפת. סידרה שהרשימה את ז'אן-קלוד קארייר במידה מספקת. כדי שיציע לו את הסיפור על מרטן גר. קארייר הוא כיום אחד התסריטאים המבריקים של צרפת. שותפו של לואיס בוניואל המנוח בששת הסרטים האחרונים שלו. ומי שעבד עם בימאים מסורתיים כמו ז'אק דראי. עם בני הגל החדש - (גודאר, לואי מאל) ועם בימאים זרים מפורסמים כמו פורמן. שלגורף וואידה. קארייר נתקל בסיפור של השופט ז'אן דהיקוראס ואחרי שעיבד אותו לתרשים של תסריט. הציע אותו לוויינה וכך החל המיבצע כולו.

דפארדייה בשוֹבו של מרטן גר. הזהות האמיתית לא חשובה

מסורת ואגדות. אשר לשפה. קארייר הצליח למצוא דרך ביניים. שילוב של שפת כפר חדשה עם ביטויים ישנים יותר. שנשמעת טבעית לגמרי כפי הרוברים. לתפקיד הראשי נבחר ג'אן דפארדייה. שהוא עצמו בן כפר. בעל מיכנה חסון ומבט ערמומי של איכר. דפארדייה. שנרמה כאילו הוא מופיע ככל סרט שנעשה בצרפת. מתבקש כאן להשאיר את הצופה בספק. עד הרגע האחרון. בקשר לזהותו האמיתית. והוא אכן עושה זאת כמיבצע יוצאדופן אפילו על רקע התפקידים המרשימים שבהם הופיע לאחרונה. כדי להוסיף לאמינות נעזרו הבימאי והתסריטאי בחוקרת אמריקאית המתמחה במאה ה-16. ובמסורת בעל פה. שנשמרה מאותה התקופה. עד היום מסופרות בכפר אגדות על מרטן גר. שסופן יותר חמור ואכזרי מן הסוף שהתיר אחריו. ככתב. ז'אן דהיקוראס. וכמה שנוגע לצדק האבסולוטי - אותו דהיקוראס, שהיה מכובד ונערץ כל-כך בעיני

מלאך הנקמה התמימה

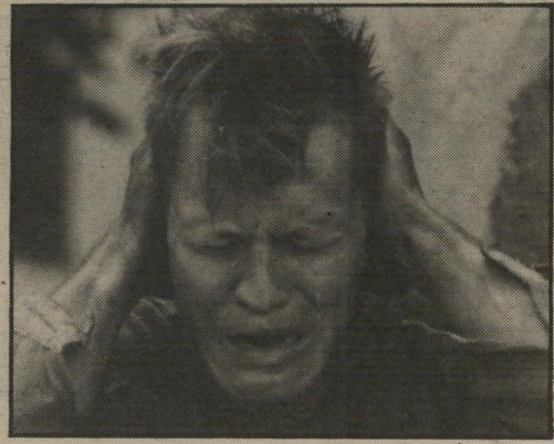

סוון (גורדון, תל-אביב שוודיה) - האנס אלפרדסון, שעשה את ה"סרט הזה. מוכר במולדתו בזכות כשרונותיו הקומיים דווקא. אולם הפעם החליט להגיש מסה פיוטית. מיסטית. בעלת השלכות פוליטיות וסוציאליות. מן הסוג האהוב על הליברלים אשר יודעים בדיוק מי צודק ומי אינו צודק. עוד לפני שהם כותבים את הסרט.

סוון. גיבור הסרט. הוא יתום שבשל קשיי דיבור. נחשב אידיוט. הוא מועסק כעבד בביתו של גביר הכפר. שם מתייחסים אליו בזלזול כאל יצור שפל. והוא מוצא מיפלט מן השחיתות והאכזריות של הסביבה. בתוך כתיבדיהקודש והזיות דתיות. יום אחד הוא מוגש בערה נכה. מתאהב בה. מאומץ על-ידי מישפחה. מה שמרגיז מאוד את הגביר המאבד מועל חיים.

אבל לא הגביר הוא שיוותר בקלות רבה כל-כך. ובסוף אפוקליפטי. שאותו רואים כבר בתחילת הסרט (שהוא כולו מבט לאחור) הופך האידיוט הנכנע והמדוכא למלאך-נקמה הזורע סביבו מוות.

כמה מהנחות היסוד של הסרט קצת פשטניות. כדי שלא ידפו ריח של תעמולה. הגביר העשיר הוא הנבל (הבימאי אלפרדסון מגלם אותו). התכנן. האנס ואפילו מי שמקדם את הפאזיסים בארצו (העלילה מתרחשת בשנות ה-30). האיכרים הפשוטים הם בעלי הנשמה הטובה. הרגישות וגמילות-החסדים. והאידיוט. הוא. במקובל בסוג מסויים של ספרות. הקדוש המעונה שבאמצעותו נחשף בפני הצופה

סטלאן סאקסגארד: אידיוט עם נשמה

הפרצוף האמיתי של העולם המעוות שבו אנו חיים. הסיום. שמעביר אותנו לפתע אל שנות ה-80. צריך להסביר שאין זה סיפור היסטורי סתם. אלא משהו בעל משמעות אקטואלית בוערת. מה שמציל את הסרט מצדקנות מתחסדת. זו הגישה הפיוטית של הבימאי. העיצוב הנאה מאוד של התמונות. הכנות הניבטת לפחות מתוך כמה מעמדים בסרט. בנוסף לכך. הופעתו של סטלאן סאקסגארד בתפקיד הראשי משכנעת כל-כך. עד שההטמות נשכחות בשלבים מסויים. מול פני הדרמה האישית הקשה של האישי עצמו.

*** גיבור מקומי (לב 2. אנגליה) - כפר סקוטי קטן מוכן למכור את עצמו לחברה אמריקאית גדולה. שרוצה להקים במקום נמל נפט. אבל צריך קודם כל לשכנע כמה סרבנים אידיאליסטיים. קומרית מוסר משעשעת. *** טעם החיים (לב 1. אנגליה) - סאטירה פרועה ולעתים קרובות מבריקה של חבורת מונטי פייתון. על הדברים שנרמה כאילו הם באמת החשובים בחיים. לא לעדיני נפש.

ירושלים

*** יול (רון, תורכיה) - חמישה אסירים יוצאים לשבוע חופשה. וברכס לבתיים. נחשפת תמונה עגימה. כואבת. ביקורתית ואנושית ביותר של תורכיה היום. תסריט: אילמו גינאי.

*** אני אוהב אותך כרמן (מיטשל ספרד) - כוריאוגרף מכין גירסת מחול לסיפור של פרנספר מרימה. והבימאי קארלוס סאורה מצלם את ריקודי הפלאמנקו בתנופה ועוצמה נדירים בקולנוע. עם אנטוניו גארס.

חיפה

*** משנה מקום, משנה מזל (פאר ארצות-הברית) - קומדיה פרועה של ג'ון לאנדיס על סוכן בורסה נוער אשפתות שמחליפים מקומות. מלא המצאות מבריקות משולבות בקיטעי עלילה פושרים. עם אדי מרפי ודן אייקוויד.

העם, בתקופת המישפט, הוציא את נישמתו רק תריסר שנים לאחר מכן על הגדרום בליל בארתלמי הקדוש. המפורסם לשימצה. כל החוכמה והצדק לא עזרו לו. כי באותו הלילה החלש בצרפת שרק כידי הקאתולים יכול להעשות הצדק. וז'אן דהיקוראס היה הוגנוטי.

תדרין

חובה לראות

תל-אביב - נהר של בוך. חג שמח מר לורנס. אני אוהב אותך כרמן. גיבור מקומי. טעם החיים.

ירושלים - אני אוהב אותך כרמן. יול. חיפה - משנה מקום. משנה מזל.

תל-אביב

*** נהר של בוך (מוסיאון, יפן) - ירידות בין שני ילדים. על רקע יפן של שנות ה-50, העוברת מויכרונות של מפלה במלחמה אל הנס הכלכלי. שחור-לבן ועשוי ברגישות רבה. *** חג שמח מר לורנס (תכלת. אנגליה/יפן) - עימות בין שבוים אירופים לשוכיהם היפניים במלחמת-העולם השנייה. כמשל להתנגשות בין שתי תרבויות שונות ומסורות הרסניות באותה המידה. עם דיווידי בואי וטום קונטי.

נאטאלי באי בתפקיד אשתו של מרטן גר, הילד והאומנת חזרה לימי-הביניים